

TAMPEREEN
YLIOPISTO

Oppilaitoksesta oppisopimukseen – opiskelijoiden näkemyksiä ammatillisesta koulutuksesta

Katarina Ojala

katarina.ojala@gmail.com

Kasvatustieteiden yksikkö, Tampereen yliopisto

Tutkimuksen toteutus

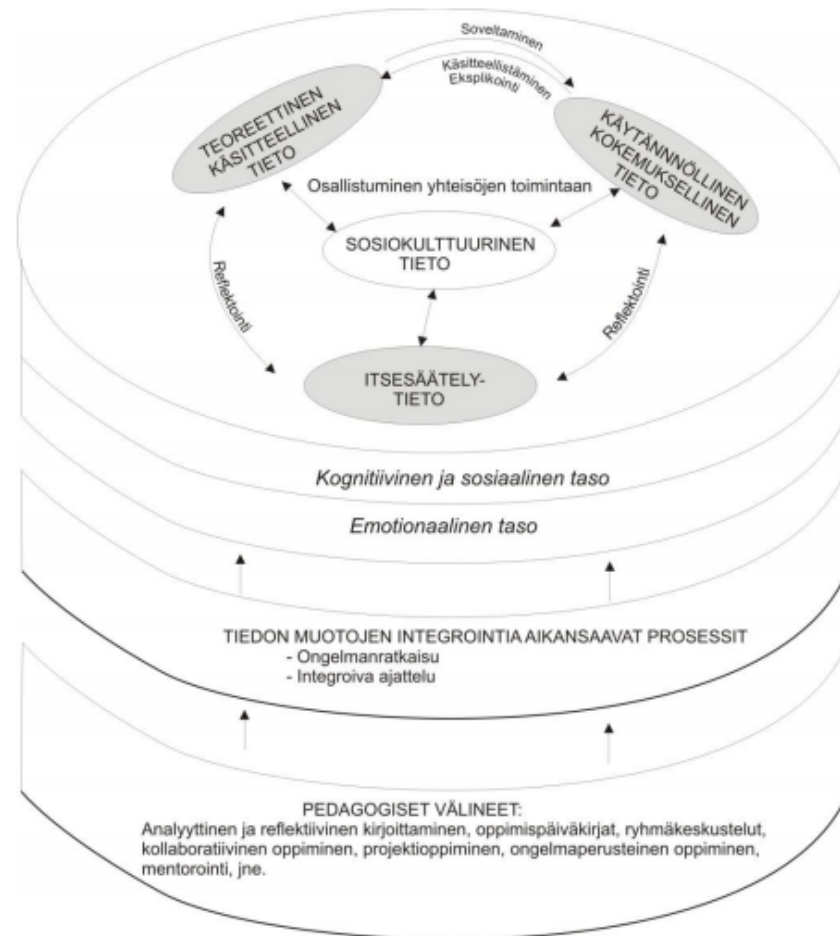
- Laadullinen tutkimus, 6 teemahaastattelua
- Tutkittavina henkilöitä, jotka osallistuneet sekä oppilaitosmuotoiseen että oppisopimuskoulutukseen

Tutkimuskysymykset:

1. Millaisina oppimisympäristöinä oppilaitos ja oppisopimuskoulutus näyttäytyvät opiskelijoiden kokemina?
2. Millaisia oppimiskokemuksia opiskelijoilla on on ollut eri ympäristöissä?
3. Miten opiskelijat kokevat opintojen valmistaneen heitä työelämään?

Pedagoginen malli asiantuntijuuden kehittämiseksi

Oppiminen erilaisissa ympäristöissä

- Oppimisympäristöt: fyysinen, sosiaalinen, tekninen, paikallinen ja didaktinen (Manninen ym. 2013)
- Formaali, informaali ja non-formaali oppiminen
- **Konnektiivisuus** (Guile & Griffiths 2001):
Koulutuksen ja työn yhteistyö:
oppimisen tavoitteena on integroida formaalia ja informaalia tietoa, jotta osaamisen hyödyntäminen ja siirtyminen kontekstista toiseen olisi sujuvampaa

1. Oppimisympäristöt

Oppilaitos

- Oppilaitos nähtiin koulun prototyyppinä
- Opetus luennoivaa ja teoriapainotteista, opiskelu ulkoa opettelemista, arviointi yksilöllistä
- Useimmilla turhautumista ja tylsistymistä opiskeluun
- Opinnot eivät edellytä vastuuta
- Opettajalla suuri merkitys oppimisen tukemisessa, sekä motivaation ja kiinnostuksen ylläpitämisessä
- Työssäoppimisjaksot mieluisia, mutta oppiminen ei useinkaan ohjattua

Oppisopimuskoulutus

- Opiskelijat tyytyväisiä oppisopimukseen
- Teoriaopetus järjestetty vaihtelevasti, ei juurikaan aikaisempien opintojen hyväksilukua
- Joissain tapauksissa työn aloitus ja oma rooli epäselvä
- Koko työyhteisö opiskelijan ohjaajana
- Arviointi ja palautteenanto vaihtelevaa
- Koulutustarkastajan ja oppilaitoksen roolit epäselviä
- Työpaikan ilmapiiri tärkeä, esimerkiksi virheiden teko sallittua

2. Oppimiskokemukset

Oppilaitos

- Abstraktia tietoa vaikeaa soveltaa, ei koeta merkitykselliseksi
- Tärkeää opettajan kyky integroida oppiaineita ja kytkeä käytäntöön
- Työssäoppimisjaksoilla ei juurikaan sovellettu koulussa opittua
- Työssäoppimisjakso liian lyhyt syvälliseen oppimiseen

Oppisopimuskoulutus

- Työnteon merkityksellisyys
- Vastuulliset työtehtävät saattoivat aiheuttaa jännittämistä ja pelkoa
- Opittiin rutiineja, yhteistyötaitoja, alan käytäntöjä ja hiljaista tietoa
- Ongelmanratkaisutaidot kehittyivät
- Teoriaopinnoista hyötyä osalle opiskelijoista
- Oppiminen paikoin tilannesidonnaista
- Työpaikalla resurssien puute (esim. kiire) oppimista ehkäisevä tekijä

3. Valmiudet työelämään

Oppilaitos

- Tarjoaa alan perustiedot
- Tarjoaa kortit ja ammattipätevyyden (kvalifikaatiot), mutta ei valmiuksia työelämään (kompetenssi)
- Epävarmuus omasta osaamisesta, kilpailu työmarkkinoilla
- Tietämys työelämästä vähäinen – vähän kontakteja
- Kokonaisuutena nähtiin vastakohtana työelämälle
- Sopii nuorille, jotka epävarmoja ammatinvalinnasta

TAMPEREEN
YLIOPISTO

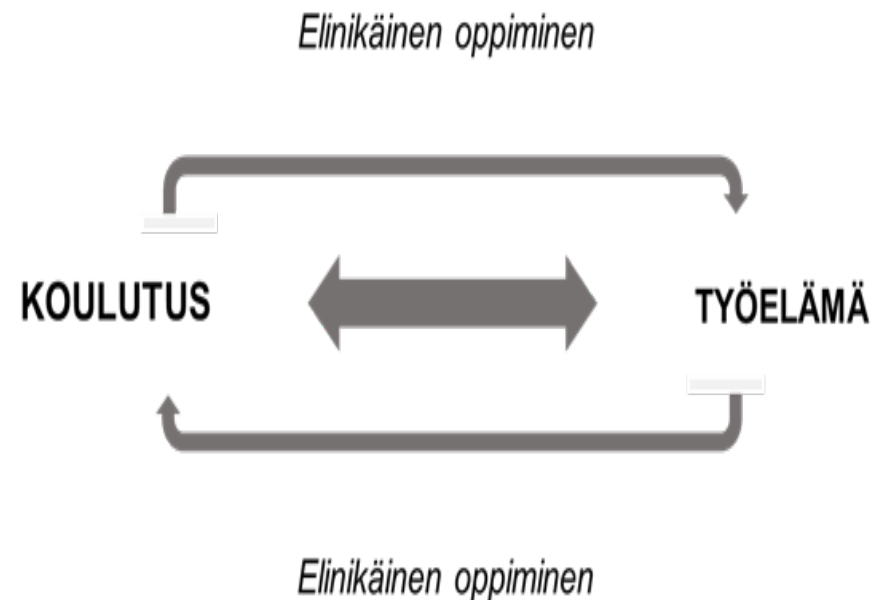
Oppisopimuskoulutus

- Antoi valmiudet toimia työelämässä
- Varmuus omasta osaamisesta
- Riskinä osaamisen työpaikkakohtaisuus
- Opiskelumuoto, joka sopii taitaville ja itsenäisille ihmisille, joilla jo hieman alan perustietoa

Millainen koulutus edistää oppimista opiskelijoiden mielestä?

- Itsenäisyys
- Käytännönläheisyys
- Aidot asiakaskontaktit
- Toiminnallisuus
- Ammattitaitoinen opettaja
- Työpaikkaohjaaja, joka kysyy kysymyksiä, mutta ei anna suoria vastauksia

TAMPEREEN
YLIOPISTO

Lähteet

- Guile, D. & Griffiths, T. (2001). Learning through work experience. *Journal of Education and Work*, 14(1). 113–131.
- Manninen, J., Burman, A., Koivunen, A., Kuittinen, E., Luukannel, S., Passi, S., Särkkä, H. (2013). *Oppimista tukevat ympäristöt – johdatus oppimisympäristöajatteluun*. Helsinki: Opetushallitus.
- Tynjälä, P. (2016). Asiantuntijan tieto ja ajattelu. Teoksessa E. Kallio (toim.) *Ajattelun kehitys aikuisuudessa - kohti moninäkökulmaisuuutta*. Jyväskylä: Suomen Kasvatustieteellisen Seuran Tutkimuksia 71.